

GAZETA TRANSILVANIEI

Intemeiată la 1838 de George Barițiu

Cu tot disprețul pentru popor aristocrații și oligarhi nici 24 de ore n'ar fi fost în stare să susțină singuri statul. (Istoria Transilvaniei). G. Barițiu.

Concesiunea anunțurilor și abonamentelor o are Prima Agenție Română de publicitate GH. ILIESCU Buzurestii, s. Ionica 6.

Redacția și Administrația
Brașov, Str. Prandului Nr. 15.
Telefon 226.

Apare seara în fiecare zi de lucru

Abonamentul:
Pe un an Lei 90
Pe 1/2 an " 50
Pe 1/4 an " 15
Pentru subscripțiile în străinătate

O PRIMEJDIE

Ziarul socialist maghiar din loc caută, de o vreme încearcă să ademenească în tabăra social-democrației elementele intelectuale ungurești; se face apel în acest scop, îndeosebi la corpul didactic, care, în urma importantului său rol social, ar constitui o mare valoare morală pentru partidul socialist.

Faptul, în aparență, n'are mai mare însemnătate, decât se atribuie de obicei unei propagande politice de partid. Inprejurarea, că o parte a inteligenței maghiare se înregistrează în partidul socialist sau în vre-unul burghez, s'ar părea, că nu prea trage mult în câmpână, în viața politică a unui stat, cu o majoritate covârșitoare de Români. Și cu toate acestea, ne aflăm în fața unei serioase primejdii, pe care, ne simțim datorii, a o semnală din vreme, pentru a putea fi prevenită. În momentul de față, această primejdie nu există încă, dar ea se desinează la orizont.

Îndată ce Ungurii vor accepta ideea de stat român — indiferent, dacă această împăcare va fi sinceră sau numai de formă — ei vor păși pasivitatea de astăzi, căutând să ia lupta organizată, în cadrul unuia sau mai multor partide.

Cum echilibrul de forțe și rolul politic, care dănuia în fosta Ungarie, sunt completamente răsturnate, Ungurii vor căuta să se adapteze la noul mediu politic, modificându-și programul și tactica de luptă.

Se poate afirma cu absolută siguranță, că elementele ungurești conducătoare vor păși politica oligarhică de până acum, și cotind spre stânga, vor afișa un program, întemeiat pe cele mai avansate principii democratice. Asta din mai multe motive: marea proprietate va dispărea în urma exproprierei, și un partid oligarhic n'ar mai reprezenta interesele nimănui. De altă parte, Ungurii se vor simți într-o poziție de defensivă față de noi, cari suntem în majoritate, și instinctul de conservare națională îi va îndruma spre o cât mai puternică închegare a rândurilor. Ca să câștige simpatia țărănilor și muncitorilor, conducătorii politicii ungurești, evident, că se vor transforma în cel mai aprigi ostași ai tuturor idealurilor umanitare. Ba cunoscând temperamentul vehement, firea arțăgoasă și sufletul iubitor de extreme a ungurului, e foarte probabil, că ei vor inclina mulți spre socialism.

De altă parte, paralel cu procesul de industrializare a Ardealului, clasa muncitorească va crește zi de zi recruntându-se în număr considerabil dintre Români.

Și se naște atunci întrebarea: ce va fi, când muncitorii, în majoritate Români, vor fi conduși de intelectuali unguri sau ovrei? Se poate închipui o primejdie mai serioasă pentru statul român, decât, ca cea mai disciplinată și mai puternică clasă socială, să încapă pe mâna unor elemente, a căror credință și iu-

bire de față e, în orice caz, dubte?

Un astfel de partid va urmări el numai idealuri și transformări sociale? Sau, mai curând, revendicările de ordin social, vor fi numai o platformă pentru atingerea unor scopuri, cari să țintească discompenerea statului român.

Iată o problemă, care într'un viitor, nici nu așa de îndepărtat, poate deveni foarte serioasă. Căzută de mai sus, pe care noi trebuie să-l evităm s'a petrecut în Rusia și Ungaria, și știm cu toții, cari i-au fost urmările. Clasele muncitorești au ajuns aci unelte orbe în mâinile unor aventurieri primejdioși, streini de suflet și simțirea popoarelor, pe cari le-au dus la ruină. Numele lui Troțki și Bela Kun trebuie să rămână strașnice avertismente pentru noi.

Negreșit, primejdia se poate evita într'un singur chip: păstrând comunitatea de simțire dintre muncitori și celelalte clase sociale. Lucrătorul să aibă același ideal cultural, a ceeaș iubire de țară, aceleași aspirații naționale, și să nu vadă în fiecare intelectual un exploatator al muncii și sudoreii sale.

Comunitatea de simțire nu se poate crea însă, decât prin contactul sufletesc zilnic, prin apropiere sinceră, interes și colaborare.

Atunci, ca și statele din Apus, vom scăpa și noi de pericolul bolșevismului.

Creștătorii zi de zi

Oameni integri

— Ascultă dragul meu, începu mai aseră, un profet vechiu. Tu știi frământările politice de dincolo, tu cunoști politicații. Sunt îngrozitoare alegerile în vechiul regat. Din frământările acelea teribile însă es politicieni de valoare. Erau și în parlamentul vechiului regat mămii, reprezentanți timși ca să dormă pe băncile Camerei. Procentul lor însă era mic. Mai toți deputații fostelor Camere aveau cuvântul lor de greutate. Ei spun acestea ce să nu te turbure seninătatea și liniștea în care se petrec alegerile aci în Ardeal. „Din frământări și chinuri se nasc oamenii” accentuă amical.

— Apoi, dragul meu, dacă e vorba de frământări și chinuri, Ardealul ar trebui să dea cele mai mari somități, i-am răspuns. Unde s'a zburciat mai mult unde s'a chinat și a fadarat mai mult poporul nostru ca aici în Ardeal.

— Sunt de acord. A suferit și a îndurat mult poporul român, aci în ardeal. Prea mult chiar... adaugă după ce s'a gândit o clipă. Alta însă este suferința când te doare o măsă, alta când îți dă cineva cu o măciucă peste cap și alta e suferința nașterii.

Să lăsam însă dezertăți asupra suferinței, că mă grăbesc, și să-ți spun ceea ce voiam să-ți spun.

„Voi, ardelenii, trebuie să vă țineți bine. Trebuie să trimiteți în parlamentul țării oameni integri, cari să poată să se măsoare cu parlamentarii vechiului regat.

Acțiunea politică dela Budapesta

— îndreptată împotriva României.

Agenția Dacia ne transmite următoarea telegramă din Cluj: George Clerk a sosit la Budapesta salutată eri de Friedrich și apoi de Rubinek.

Despre situația politică și fizico-geografică a Ungariei noi, George Clerk a venit a călege la fața locului informații despre Ungaria de ieri și de astăzi.

Clerk va vedea pe rând pe toți politicienii de seamă ai Ungariei până și pe coatele Bethlen Ștefan care merse trimite vorba din Budapesta la Cluj că orașul acesta nu va aparține niciodată României.

Putem spune cu certitudine — zice depeșă — că la Budapesta s'au pus pe lucru toți politicienii maghiari contra noastră și în detrimentul scumpului nostru stat; — în același timp la noi domnii unguri se bucură nu numai de toată libertatea dar și de toate favorurile posibile. Asta sub scutul nostru și al dorobănilor români care a fărâșit România-Mare.

Față de aceste fapte este timpul suprem ca să luăm ată direcție și atitudine politică.

Clerk a primit în audiență pe Contele Andrássy și apoi pe Ugron Gabor, cu cari a conferit timp de două ore.

Judecarea vinovaților războiului în Austria.

Viena. — Fieele Presse anunță începerea procesului ceretării vinovaților pentru isbucirea războiului. Până acum a fost ascultați contele Bernsdorff și Zimmermann, fost subsecretar de stat. Măine va fi ascultat Jagow, fost ministru de externe și contele Liebowick. Publicul nu poate lua parte la ședințe.

Un fruntaș al Ardealului

Dr. VOICU NIȚESCU

președintele Comitetului Național Român în Rusia

În fața încercărilor detestabile ce se fac în cercul electoral al Săceilor cu scopul vădit de a abate pe alegătorii români din calea datorită lor naționale de ași da votul pentru candidatul oficial al partidului național, care este D-rul Voicu Nițescu, ni se impune să insistăm puțin asupra acestei personalități, care în decursul deceniului actual a avut un rol conducător în viața noastră națională.

Am fi dorit să fi fost dispensați de-a scoate în relief persoana lui Voicu Nițescu tocmai în ajunul alegerii pentru Constituantă, când dânsul solicită votul alegătorilor din cercul Săceilor, — căci Voicu Nițescu este omul muncii asidue și nu al reclamei — ne simțim însă datorii să ne spunem cuvântul, căci mulți par a fi uitați pe acest bărbat, a cărui viață este într'o legătură atât de strânsă cu luptele și frământările cari au premers reintregirea neamului românesc.

Vom insista deastădată asupra rolului ce l-a avut în misiunea sa prin Rusia și Siberia în anii 1917 și 1918.

Prin lagărele de prizonieri de prin diferitele ținuturi ale imperiului moscovit zăceau cu miile Românilor noștri, având o soartă din cele mai triste. Nu atât mizeriile trupesți ce le îndurau în neamului nostru căzuți în prisoare, erau pentru ei cele mai grele, ci mizeriile de ordin sufletesc: lipsa de știri de-acasă și honorocirile cari se abăteau asupra țării și armatei liberatoare române. Și nu era nimeni cari s'ar consolice și să le toarne în sufletele mohorite nădejdea în zile mai bune.

În aceste ceasuri grele pentru fii pribegi ai Ardealului căpitanul

Voicu Nițescu, alături de alți emisari ai guvernului român, a săvârșit un mare apostolat. Nu era tabără de prizonieri, nu era sat sau oraș rusec, în care să nu pătrundă și să nu apăsă focul sfânt al iubirii de neam. Numărul celor, cari ascultând glasul său profetic se înrolau ca voluntari în armata română, se ridică la sute, iar pe cei, pe cari boala sau alte defecte trupești îi împedecau dela datoria de sânge, îi îngrija ca un adevărat părinte.

Adevăratul său postulat l-a îndeplinit însă deaba după încheierea păcii dela București, când România, înconjurată de-o cerc puternic de fer, n-a mai putut întreține legăturii nici cu emisarii ei și nici cu prizonierii rămași în voia Domnului. Dându-și perfect seama de pericolul, de care prizonierii români erau amenințați în mijlocul bolșevismului distrugător rusec, căpitanul Voicu Nițescu a luat, pe propria răspundere, inițiativa de-a forma al doilea Corp de Voluntari și de al pregăti pentru luptele viitoare.

În calitatea sa de președinte al Comitetului Național Român din Rusia a îndeplinit cea mai frumoasă operă de organizare și de salvare a neamului nostru aruncat de soartă prin stepele întinse ale Siberiei. În timpul de câteva luni a străns sub flamura noului corp de voluntari peste 5000 de suflete românești, pe cari le-a înzestrat cu toate cele necesare. Prin legăturile pe cari și le-a creat cu reprezentanții Statelor aliate și autoritățile rusești a știut să procure corpului Voluntarilor români din Siberia nu numai mijloacele de existență, ci și stăruca și respectul Aliaților față de reprezentanții pribegi ai neamului româ-

nesc, cari în clipse grele provocate de desrătur României, erau hotărâți să continue cu arma în mână distrugerea păcii dela București și reluarea luptei pentru întregirea neamului.

Astăzi d-rul Voicu Nițescu e la Paris, ca să-și termine opera sa binecuvântată: reîmpăturirea celor cari departe de casă au făcut cinste neamului românesc. A avut înțeles de muncii la Paris, dar succesul acțiunii este angajat. Miile de Români dela noi, cari își așteaptă de ată timp pe prietenii și frații lor îndobăzâți, pot fi și vor fi recunoscații lui Voicu Nițescu pentru munca sa desărită depeșă în Sberia și la Paris.

Oncare lui și cinste cercului, care îl va trimite deputat în parlamentul României-Muri.

Siberianul

Constatari politice

Păreri împărțite, după buna credință a celor cari le exprimă.

„Viitorul” afirma că generalul Averescu este un trădător de neam.

D-I N. Iorga, în cuvântarea sa recentă, vorbește de generalul dela Mărăști astfel:

„Il văd ca ostaș, care a făcut unele isprăvi frumoase și nu e vina sa, dacă n'a făcut și altele.

D-I Averescu nu e om politic”.

Credem că ar fi timpul, în politica românească, să împrumutăm mijloacele civilizate în critica vieții unui om — cum o face azi profesorul universitar N. Iorga.

Calvarul Aromânilor

De-acum, cruce independenței voastre aromâni, punct zilelor senine. Scurta v'a fost libertatea și des' din azi arți sorbiți păcăți, și vedeti noi-vi s'a deschis, noi asupritorii voștri de vespuri, vom și a vă înfăna și a vi le arguma. Van prigunit, schinguit și asasinat atunci când erați sub domnie altora, atunci când, de formă cel puțin, aveam a ne feri de soldații sem lunși. Nu ne-am dat în lături atunci de la nimeni, cu atât mai mult acum, când, ne santeși sub pumn, acum, când soarta voastră vinegă și judecata interesată a celor ce aranjază de soarta popoarelor vău dat nouă, cu atât mai mult acum vom și a ne purta cu voi. În drumul paștenizării, megalei noastre idei nimeni nu trebuie să stea.

Aceasta era osânda care o pronunța aromânii Pandului, jandarmlor greș atunci când după ce a fost respins de trei ori de populația orașului samarina, a reușit în fine să ocupe orașul.

Ne-ați stat în drum. Peirca vă decretăm, și-a zis ofiterul după ce și-a recapitalat instrucțiile primite de la centru.

Imediat a trimis după primar și căpetniile orașului pe cari-au adus în lovituri și înjurături.

Vreau să-mi arătați în 6 ore promotorii independenței voastre precum și cei cari au cotezat să se opună întru noi în acest oraș. Merseți și în 6 ore să veniți cu lista. Și le făcu semn să plece după ce le luă numele.

Chiar în seara acelei zile mulți fruntași aromâni au fost aruncați în becurile unei case rămasă în ruină, unde au stat 3 zile fără mâncare și apă. A treia zi, legați ca niște tâlhari, au fost porniți prin mijlocul târgului în plâsetele și bocetele femeilor și copiilor, pentru a duce cine știe unde.

Parchizii peste parchizii au avut loc în intervalul acestor trei zile, parcă aveau nevoie de noi dovezi pentru nelegiuirea de a se fi declarat independenți când toată lumea știa lucrul acesta și când la Conța funcționa directoratul Eprului.

Dramul le-a fost lung și grozav, fruntașii și nemilos era horofolul care îi conducea. Nici setea nici foamea, nici truda nu li se respectă. La ce bun? B'at tot trebuit să moară. Mai curând sau mai târziu e tot una. Și-au tot dus zile și nopți de-a rândul. S'au căjărat pe muni, pe câșari pierțoase, au coborât la șes și iarăși au urcat pisorei, până au ajuns într'un orașel unde grația intervenției legățișilor italiene, române și marelui prieten al aromânilor profesor englez Alan J. S. Ware au putut fi puși în libertate.

Nenorocita libertate însă, că abia s'au întors la vetrele lor și din nou s'au pornit cu arestări și parchizii. Dați un caz pentru a se putea vedea cât de porniți sunt asupritorii aromânilor.

Când se întorceau în Samarina fruntașii ex-rați și condamnați, care după cum au văzut mai sus s'au eliberat, era într'o Sâmbătă dimineața. Orașul Samarina es e așezat la poalele muntelui Smolicea pe panta dealului Chiarist, în amiteatur. În fața orașelului se ridică alte dealuri destul de înalte. Pe unul din aceste dealuri e drumul care duce din Samarina în atacă de raza orășelului. Intrarea în oraș nu se face decât pe două drumuri. Unul prin partea apusească a orașului și celalalt menționat mai sus. Lăsăm drumul din partea apusească a orașului și care duce la Conța și la Iania. Ne interesază astădată care duce în Macedonia și Tesonia, căci pe acesta l-a condus pe fruntașii aromâni.

Drumul în lungime aproape de 20 kilometri prădomnă orașul. Acum când se întorceau fruntașii Samarini, veneau cântând ca și se șue că români, și când le s'au sicutu plin de amar ca și atunci când le-

Durerile nemului

plin de veselie, în cântec și-i descăcă.

Pe la orele 5 1/2—6 a. m. clopotele dela biserici au început să bată, pentru utrenie. Tocmai în acest interval se arătară în zare cei cari se înapociau cântând.

Coincidența aceasta a deziluziuit o furtună asupra Samarinei din partea stăpânirii, căci credea că este înflegere. Așa că în loc ca fruntașii să nemerească acasă au nemerit din nou în celulele pe care le lăsară atunci când l-au dâs. Alături de ei însă se mai găseau episcopii și preoții comunei ca complici.

Au trebuit multe explicații și discuții, și mai ales multe zile de închisoare iar până să li se dea din nou drumul.

Din ziua acestei ultime liberări și până la relogiere, care n'a fost decât interval de o lună, aromânii fruntași au fost arestați și parchizionați de 5 ori.

Iată situația care le-a creat războiul, românilor Macedoneni.

Măsuri de ordine în vederea alegerilor

— Ordinul circular al resortului afacerilor interne. —

Pentru a asigura deplina libertate a alegerilor, ca cetățenii să-și poată exprima liber votul lor, fără nici o presiune, silă, influințare din partea organelor oficiale, în scopul de a asigura ordinea și de a înconjura abuzurile:

1. Funcționarii publici, de stat, municipali și comunali, se vor abține dela orice amestec nelegal în mișcarea electorală, nu vor participa la convocarea și organizarea adunărilor electorale, nu pot fi președinți și notari ai celor a-dunări, nu pot primi delegații sau încredințări din partea lor.

Funcționarii publici nu pot să iee parte decât la acte, care le sunt impuse prin decretul-lege electoral și ordonanțele de aplicare, având a fi păzitorii ordinii publice și al legalității alegătorilor.

Oice abuz săvârșit de către funcționari va fi urmărit pe baza normelor disciplinare și a celor de drept penal.

2. Procedura de votare (scrutiniul) fiind decentralizată la secțiile de votare, fiecare alegător poate să-și exercite votul său în comuna de domiciliu, la sine acasă, iar unde nu s'au putut să se constituie secție de votare, aceea se află în apropiere. Departărea cea mai mare, ce o admite decretul-lege electorală, e de 10—15 km. dela reședința secției de votare. Având în vedere, că alegerile pentru Adunarea deputaților sunt fixate pe zi de Duminică, zi de repaus, atât pentru săteanul ocupat cu munca câmpului, cât și pentru orașanul meseriaș și comerciant, când nimenia nu e substras dela ocupaținea sa, chiar și în cazul, dacă alegătorul ar trebui să facă un drum de câțva kilometri, acum când pentru prima oară în țara noastră se dă ocaziune pătarilor celor mai largi ale poporului, ca să-și exprime voința lor în îndreptarea afacerilor publice prin exercitarea celui mai însemnat drept cetățenesc, să privească alegătorii chemați prin înaltul decret regal la urnă de o mare cinste ce li s'a dat, și în mod sărbătorec să se înalțeze înaintea biroului de votare, mergând în ordine militară, în haine de sărbătoare, fără trăsuri, fără căruși, conduși de dragostea de neam și de țară, înșrași sub steagul partidului lor, ca oameni de ordine și conștiinți de dreptul cel sfânt cetățenesc, ai cărui partași sunt.

Ajunși la biroul de votare să păzeasca ordinea, disciplina, să re-pecte pe cei dintr'alt partid, să încu-jure ciocnirile.

Nu toți cetățenii alegători pot fi de o parere. La alegeri se împart

cetătenii în partide, fiecare are dreptul să se alăture acolo unde îl cheamă convingerea sa...

După exercitarea dreptului de vot fiecare să se întoarcă acasă, în liniște, în pace, așteptând rezultatul scrutinului...

Oporelștele, cuprinse în codul penal ungar și pedepsele hotărâte pentru călcarea acelor oporelști...

Să se ia toate măsurile necesare pentru a se evita orice ocazie de muncă și beuții, să se înăduie cărușile și orice fapte...

3. În zilele de 1, 2, 3, apoi 6, 7, 8, Noembrie 1919, cărțile, atât

la sate cât și la orașe, trebuie să fie închise. Vânzarea de beuții spirtoase, distribuția (impărțirea), cum și aducerea lor în circulație...

La orașe pot fi deschise restaurantele dela ora 12-3 la amiază și dela 7-10 seara, în care timp se vor servi numai mâncări, iar beuții fără conținut de alcool...

Aceste dispoziții se aplică și pentru câte 3 zile la alegerea de boltași, sau de întregire, ce s'ar fixa mai târziu.

Contraveniții se vor pedepsi cu amendă dela 1000 până la 5000 Lei, în comunele mari și mici prin primărilor, în orașe prin șefii poliției...

Sibiu, 6 Octomvrie 1919.

Pentru șeful de resort: Dr. Onișor, secretar general.

Din țara bolșevicilor

Anarhia din Rusia

Bolșevicii dau foc Moscovei. - Trupele lui Iudeni la Petrograd. Foametea. - 240 ruble 1 kgr. de carne de cal.

Dăm mai jos, în ordinea lor, telegramele care ne-au sosit cu privire la stările de astăzi din Rusia.

O telegramă din Kopenhaga primită de Ag. Dacia anunță:

"Rational Tidende" anunță din Stockholm că trupe roșii dezertate dela front și venite la Moscova au încercat incendiarea orașului. Focul, care la început a luat proporții îngrozitoare, a putut fi localizat la 3 zile, Pagubele sunt incalculabile.

"Times" primește din Helsingfors știrea că la Moscova continuă luptele de stradă, între bolșevicii și contrarevoluționarii cari au fost erigrav bătăuți în piața Petru.

Sala unde țineau întruniri contrarevoluționarii a fost aruncată în aer. Sânt nenuntrați morți și răniți.

Alte telegrame anunță că generalul Iudeni a ocupat Petrogradul în aclamațiile publicului, după ce însă s'au dat lupte înverșunate.

La o telegramă cu data de 23 Oct. din Varșovia, primită de Ag. Dacia, în care citim:

Comandantul trupelor engleze generalul Hishtho și-a instalat eri comandamentul în palatul Krasnoe Solo. La Petrograd, linștea e complet restabilită.

Foametea ce bântue la Petrograd e atât de mare încât carnea de cal se vinde cu 240 ruble klg. Primarul orașului s'a prezentat cu 15 membri din consiliul comunal la generalul Iudeni și au cerut alimente pentru populație.

Viena. - Trupele generalului Iudeni au fost silităe să se retrage la Pskovo, unde bolșevicii au concentrat aproape toate forțele lor militare și unde Iudeni a avut, după o bătălie foarte crâncenă, mici pierderi.

O altă telegramă anunță însă că ofensiva a reînceput.

Lupte crâncene la Kiev.

Viena. - Luptele între trupele Denikin și bolșevicii în fața și suburbii Kievului sunt extrem de crâncene. De ambele părți enorme pierderi.

Viena. - "Arbeiter Zeitung" anunță din Berlin că trupele generalului Denikin au ocupat toate suburbii orașului Kiev pe care apoi l'a înconjurat. Bolșevicii foarte sperați execută o teroare înspăimântătoare în Kiev pe care aeroplanelor lui Denikin și polone au început a-l bombardă.

Austria se desparte de Germania.

Viena. - Adunarea națională a eliminat pasagiul din legea votată în luna Martie, care a declarat Austria germană ca provincie anexată la Germania.

Cattaro ocupat de Jugoslavi.

Belgrad. - Trupele jugoslave sub comanda colonelului Jurevici au intrat în Cattaro pe care l'au ocupat definitiv și pe care Jugoslavi îl vor transforma în port militar.

luse și să înșenă material de război.

Trupele de geniu bolșevice subînseră Petrogradul cu scopul a-l arunca în aer dacă va trebui cedat. În ultimul moment avânturile de cavalerie ale lui Jucenici au putut în mod subit și involuntar salva Petrogradul dela această groaznică nenorocire.

Londra. - Toți conducătorii bolșevici din Kronstadt au fost prinși cu ocazia ocupării și predați curții marțiale de câmp, care i-a executat.

Copenhaga. - Generalul Iudeni a intrat eri în Peterhof și Tarskoje selo unde era reședința foștilor țari ruși, completamente ruinată, iar parcurile și grădinile cu desăvârșire pustiite.

Copenhaga. - Amiralul englez Hemilton, comandantul marinei engleze din Kronstadt a ordonat ca blocada contra Rusiei sovietice nu începe la 25 precum era proiectat, ci la 23 Octomvrie. Blocada a fost imediat introdusă după lansarea ordinului cu cele mai stricte măsuri.

"Der Tag" anunță din Stockholm că trupele lui Iudeni, înaintând spre Moscova au ocupat localitățile Pleskovo și Vologdanovo capturând material de război și peste 8000 prizonieri. Unii dintre bolșevicii se predau, alții fug desperați.

Tot Ag. Dacia ne trimite și următoarea telegramă ciudată:

Judeni se retrage dela Petrograd.

Viena. - Trupele generalului Iudeni au fost silităe să se retrage la Pskovo, unde bolșevicii au concentrat aproape toate forțele lor militare și unde Iudeni a avut, după o bătălie foarte crâncenă, mici pierderi.

O altă telegramă anunță însă că ofensiva a reînceput.

Lupte crâncene la Kiev.

Viena. - Luptele între trupele Denikin și bolșevicii în fața și suburbii Kievului sunt extrem de crâncene. De ambele părți enorme pierderi.

Viena. - "Arbeiter Zeitung" anunță din Berlin că trupele generalului Denikin au ocupat toate suburbii orașului Kiev pe care apoi l'a înconjurat. Bolșevicii foarte sperați execută o teroare înspăimântătoare în Kiev pe care aeroplanelor lui Denikin și polone au început a-l bombardă.

Austria se desparte de Germania.

Viena. - Adunarea națională a eliminat pasagiul din legea votată în luna Martie, care a declarat Austria germană ca provincie anexată la Germania.

Cattaro ocupat de Jugoslavi.

Belgrad. - Trupele jugoslave sub comanda colonelului Jurevici au intrat în Cattaro pe care l'au ocupat definitiv și pe care Jugoslavi îl vor transforma în port militar.

Ordin de chemare

Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Bănătuții și al ținuturilor ungurene locuite de Români, în baza deciziunii ministerului regel Nr. 5036/1919 și 2715/1919...

1. Trupă

(Suboficieri și soldați fără grad.) a) Primarii comunelor au să conducă și să prezenteze deodată la comanda cercului de recrutare toți tinerii născuți în anii 1896, 1897 și 1898...

Vor fi deci prezentați nu numai acela cari mai înainte au servit la armata comună, bonzei (Landwehr), infanterie, cavalerie, artilerie, ori în alte servicii, ci chiar și acela cari la recrutările austro-ungare au fost aflați neapți și cari până acum nu au făcut nici un serviciu militar.

Oamenii cari la publicarea ordinului acesta nu locuiesc în comuna natală, vor fi prezentați împreună cu oamenii comunei în care locuiesc. Se vor induce însă pe o listă separată a "străinilor", care va arăta și comuna natală a fiecărui străin.

b) Timpul și locul de prezentare a tinerilor (trupă) născuți în anii 1896, 1897 și 1898 la:

ARAD la Comanda Cercului de recrutare Arad

- 17 Noembrie 1919 Orașul Arad
18 " " Plaza Arad
19 " " " Șiria
20 " " " Pecica
21 " " " Aradul nou
22 " " " Nădlac
23 " " " Periaș
24 " " " Torova
25 " " " Mariaradna
26 " " " Borossebes
27 " " " Halmagiu
28 " " " Sân Miclăușul mare

TIMIȘOARA la Comanda Cercului de recrutare Timișoara

- 17 Noembrie 1919 Orașul Timișoara
18 " " Plaza centrală Timișoara
19 " " " Cena
20 " " " Vinga
21 " " " Pardan
22 " " " Recaș
23 " " " Bega
24 " " " Lipova
25 " " " Murăș
26 " " " Jombolia

LUGOJ la Comanda Cercului de recrutare Lugoj

- 17 Noembrie 1919 Orașul Lugoj
18 " " Plaza Lugoj
19 " " " Timiș
20 " " " Buziaș
21 " " " Făget
22 " " " Deta
23 " " " Ciacova
24 " " " Banloc
25 " " " Mодоș
26 " " " Bocșa
27 " " " Reșița

CARANSEBES a) la Comanda Cercului de recrutare Caransebes

- 17 Noembrie 1919 Orașul Caransebes
18 " " Plaza Caransebes
19 " " " Teregova
20 " " " Orșova
21 " " " Vârșeț
22 " " " Oravița
23 " " " Iam
24 " " " Eozovici

b) la Moldova Nouă-Reședința plasei Moldova (Comisia 2-a de recrutare)

- 22 Noembrie 1919 Plaza Moldova-24 " " " Jam (Comunele hotărâte de pretorii plășilor respective.)

Imediat după afișarea prezentului ordin de chemare, pretorii plășilor Iam, Bozovici și Orșova, vor hotărî personal - față de situația și împrejurările locale - cari comune urmează să mențină la Caransebes pentru recrutare și cari la Moldova Nouă, pentru a se înfățișa înaintea celei de a 2-a comisii de recrutare.

Numele acestor comune va fi comunicat urgent, - de către pretorii respectivi - Cercului de recrutare Caransebes care urmează a face lucrările pregătitoare.

c) Se atrage atențiunea, că oamenii vor fi încorporați la regi-

mente imediat după ce au fost constatați apți de serviciu militar. Oamenii vor avea deci în vedere la plecarea lor de la vetre, că au să-și înceapă serviciul militar.

2. Officieri - și angloiași militari. (Înțelegând și aspiranții)

de rezervă și de gloată cari sunt de naționalitate română și sunt născuți în anii 1877 până 1898 inclusive - au să plece 48 ore după publicarea acestui ordin la cercul de recrutare căruia aparține locul lor natal.

3. Scutiri.

Următorii ciferi (înțelegând și aspiranții) și trupă sunt scutiți de a se prezenta și sunt considerați ca mobilizați pe loc fără a primi vre-o competență militară:

a) Toți lucrătorii minelor (băilor) și uzinelor de cărbuni, sare și fier. b) Cei aplicați definitiv la căile ferate, la poșta, la telegraf, și la oficiile de stat și administrative române (lucrătorii cu ziua nu sunt scutiți de serviciu militar).

Șefii persoanelor numite sub a) și b) au să înainteze în timp de opt zile comandamentului cercului de recrutare o listă a persoanelor cari se află la ei și sunt absolut necesari serviciului lor.

Scutirea de mobilizare nu mai este valabilă îndată ce persoanele indicate sub a) și b) nu mai fac serviciile pentru cari au fost dispensate.

c) Studenții universitari, de teologie, de școli superioare tehnice, comerciale, industriale, agricole și de silvicultură - dacă aceste școli sunt echivalente cu studiul universitar.

d) Profesorii și învățătorii școlilor de stat sau școlilor confessionale.

Persoanele indicate sub c) și d) au să înainteze comandamentului cercului de recrutare al locurilor de naștere un document de școală din care să se poată constata că într-adevăr cad în vruna din condițiile prevăzute sub c) și d) și iau parte la prelegeri, respectiv execută profesura.

Cei ce se află în străinătate vor înainta aceste documente pe calea ambasadelor.

4. Dispensări.

Intreținătorii de orfan, de mame văduve, și de părinți săraci trecuți de 70 ani, au dreptul să ceară dispensarea de serviciu militar. Acest drept poate fi câștigat și din alte cauze grave, asupra cărora vor decide forurile militare în înțelegere cu cele administrative.

Această cerere o vor face însă numai după ce au intrat în serviciu militar, unde li-se vor detașări pentru a se ocupa de documentele necesare pentru dispensare.

5. Medici.

Comandamentul Corpului VII armată va chema la serviciu militar medicii necesari, dând ordine individuale către acei medici născuți în anii 1877 până 1898, cari se găseasc pe teritoriul cercurilor de recrutare amintite mai sus.

Prefecții județelor pe teritoriul cărora se găseasc numele cercuri de recrutare au să trimită până la 1 Noembrie 1919 Șefului sanitar al Corpului VII armată un tablou nominal al tuturor medicilor aflați în zona lor de administrație, arătând numele și pronumele, domiciliul, anul și locul nașterii funcțiunea (medic județean, de plasa, cercual, comunal, director sau alt grad în spital, medic privat etc.) precum și gradul militar. Se va avea în vedere că de fiecare spital rămâne la serviciu afară de director câte un medic secundar pentru câte 150 bolnavi de fapt aflați în spital, și se va face de către Prefectură propuneri în acest sens. - Donzii Prefecți rămân răspunzători ca listele să menție toți medicii și să sosească la timp.

Medicii cari cred că sunt neapți pentru serviciu militar au să plece 48 ore după afișarea acestui ordin la Șeful sanitar al Corpului VII armată, pentru ca să se constate neapținutudinea și să nu fie chemați la serviciu militar.

Deodată cu publicarea acestui ordin intră în vigoare pedepsele legilor stăruirii pentru toți, cari nu îndeplinesc la timp acest ordin, pentru cari împiedecă executarea lui, sau vorbesc contra îndeplinirii ordinului și pentru cari desși au cunoștință de aceste crime nu fac fără înțelegere arătate. Toți aceștia nu vor fi părtași la pământurile ce se vor înșărți.

Români!

Nu frica de pedepșă să vă ducă la împlinirea acestui ordin de chemare ci mândria conștiență, că îndepliniți o sfântă datorie față de

pământul nostru liberat și față de patria noastră română.

Este cialul sfânt, când trebuie să punem temelii unui viitor demn și corespunzător jertfelor și suferințelor de veacuri ale părinților noștri!

Aveți să răspundeți chemării, pentru a dovedi lumii întregi că ne iubim Țara și moșia și că știm să o stăpânim cu vrednicie - ducând cu noi liniște, libertate și stăpânire dreaptă în toate colțurile țării.

Sibiu, la 18 Octomvrie 1919.

ss. Iuliu Maniu
presidentul Consiliului Dirigent.

Înaintarea armatelor din Caucaz și Don

Lion. (Transocean) - Armatele din Caucaz și Don înaintază. Voluntarii au luat localitatea Gelotet la 230 mile sud-vest de Moscova.

America și ratificarea tratatului

Washington. Ziaul „Morning Post” află din sorginte autorizată, că președintele Wilson mai bine ar refuza ratificarea și promulgarea tratatului de către Statele-Unite de cât să-l vadă adus în stare de a fi nefolositor prin adoptarea rezervelor.

Alianța franco-italo-română

- Polonia, Jugoslavia, Cehoslavia, Grecia și Ungaria vor intra în alianță -

Viena. - Toată presa se ocupă cu alianța franco-italo-română și declară că, după informațiuni sigure, în această alianță va intra în cel mai scurt timp și Polonia, Jugoslavia, Cehoslavia, Grecia și Ungaria.

Față de această nouă situație Austria trebuie să renunțe la orice dorință de alipire de Germania și să caute cât se poate de strânse legături cu aceste state aliante atât de puternice. (Ag. Dacia)

In cercurile diplomatice, vizita dlui Viviani în Orient este în legătură cu această alianță care ar da echilibrul Europei de Orient, în fața renașterii puterii germane și a Rusiei.

Adunarea poporală în Feldioara și Rotbav

Din Măieruș ne întoarcem în Feldioara unde știam că vom fi așteptați. Religioși cum sunt Feldioarenii am terminat târziu slujba cuvioasei Paraschiva și ast-fel am făcut schimbarea itinerariului de am sosit aici la 1/2 d. a. Aproape întreg poporul ne așteaptă îmbrăcat sărbătorește în școala noastră modernă, de toată frumusețea, de pe al cărui frontispiciu ornat cu mici sculpturi flutură steagul nostru ca semn al stăpânirii statornice românești.

Moșneagul părinte Micu ne salută și compară cu iconele biblice evenimentul când un ministru dă mâna cu țărani noștri buni și li dovedește iubire și devotament.

D. Mihai Popovici rostește apoi un mare discurs pe care-l vom publica în nrul de mâine.

Discursul dlui Iosif Blaga.

Vorbește apoi d. Iosif Blaga, directorul liceului din Brașov, candidat pentru senat în cercul Săcele, de care se ține și Feldioara. Până aci alții volau să fie mai tari prin slăbiciunea noastră. Ca economi buni avem sarcina să facem o țară puternică. Să ne încredăm toate puterile cu însuflețire apostolică. Vremurile mari nu ne-au găsit nepregătiți. Cu înțelepciune poporul românesc cercă să-și introducă așezăminte de stat.

Am fost trei ani în pribegie. Mi-au plăcut mult cele trei țări Svedia, Norvegia și Franța pentru conștiința cetățenească deșteaptă și virtuțile gospodărești. În Svedia fiecare țărăn are telefon. Nu fură nimeni nimic. Este curățenie exemplară. Sunt școli pentru săraci, pentru adulți.

Noi n'avem decât să ne dezvoltăm facultățile superioare. Eu voi colabora la ridicarea maselor, la valorificarea personală a cetățenilor cari constituiesc grosul popoului, și la trezirea sentimentului de unitate pentru ca să realizăm toate problemele cardinale ale vieții de stat. Vă rog să-mi dați concursul la alegeri. (Aplauze).

Alți oratori.

Mai vorbesc apoi d. ni preoți Micu și Sporea, căpitanul medic Dr. Mihalcea și se cântă Deșteaptă-te Române.

Manifestația sașilor din Feldioara.

În localitatea Feldioara locuiesc mulți sași. Ei ne așteaptă la casa comunală întâmpinând pe candidații noștri cu urale. Prețul invitat pe d-l șef de resort să-și spună programul.

D. Mihai Popovici (membru): Sunt fericit că pot să reprezint acest cerc în care sunt și mulți sași, popor muncitor dela care noi am profitat mult. Voi năvăl pentru fericirea cetățenească. Politica noastră se întemeiază pe postulatele rezoluției dela Alba-Iulia. De-aici întreg tratatul pe poporul român este garanție de conciliație și spiritul nostru de dreptate.

Aș vrea să știu dacă mai există popor care să-și fi călcat pe inimă

ca al nostru, care cu toate nedreptățile seculare, nu s'arăsunat, n'a împușcat pe nimeni, când a ajuns la putere. Noi suntem aderenți din convingere al libertății.

Noi vrem un stat unitar, fără autonomii provinciale. Problemele sunt multe, economice, politice, financiare (dă lămuriri asupra va lutei coroanei). Vă asigur că vrem numai binele cetățenilor Români Sinceri, dăm mâna prietenească șiilor.

Să-mi permiteți însă ca să accept opinia dlui dr. Schuller care a declarat că atitudinea dela Mediaș a Sașilor a fost luată nu mai pentru că s'a văzut că ea nu poate strica nimic statului maghiar. A fost o declarație lipsită de simț politic. Noi am considerat rezoluția dela Mediaș ca o faptă mare. Sper să am dreptate (aplauze).

Vă mulțumesc de încrederea ce-o aveți atăt în mine, cât și în d. director Blaga (apl).

Preotul sășesc: Ne-am înțeles perfect în ce privește programul. Sistemul partizan al libertății. Vom lucra pentru fericirea acestei țări. Constituția nouă ce-o va face Constituanta dorim să fie în spiritul hotărârilor dela Alba-Iulia. Cât privește Rezoluția Sașilor dela Mediaș ce este răsărită din adâncă convingere. Pe dr Schuller îl cunoaștem ca pe un doctornr. Credeți în sinceritatea noastră. Vrem documenta că vom lucra cu drag inimă împreună pe viitor. Primii mulțumirile noastre și declarația că vă stăm la dispoziție (aplauze).

La Rotbav.

Luăm masa la d. farmacist Perța. Sunt 4/2 d. a. Măncăm cu poftă. Automobilul se duce pe o șosea bună în satul Rotbav în care Românii - sunt în majoritate față de sași cu câteva suflete.

În școală se adună mulți alegători în frunte cu părintele Marin Vorbec d'în nou d. Popovici Blaga, iar bucuria oamenilor îl scilpește pe fețe. Pe inserate în inapoiem la Brașov, în suflet ce atâtea amintiri d'într'o zi rară căut grosul neamului este chemat la viață politică și îndrumat pe căile dezvoltării sigure, libere.

Impotriva Germaniei.

Paris. - Consiliul suprem a dat deplină putere Consiliului rapoartelor de-a lua cele mai severe măsuri contra Germaniei pentru îndeplinirea condițiilor din tratatul de armistițiu neîndeplinite de germani. Președintele consiliului Cambon a avut în privința aceasta o lungă consfătuire cu Foch și Pétain.

Pacea cu Bulgaria

Consiliul suprem s'a ocupat cu răspunsul delegației bulgare „Le Petit Parisien” anunță că se va schimba unele condiții privitoare la aer și nave dar nici un caz privitoare la Tracia și Strumia iar celelalte condiții rămân așa cum au fost redactate.

Politica internă

Ultima explicațiune

— asupra politicii ardeleni

Am arătat cât se poate de lămurit, nu odată, care este punctul de vedere al ardelenilor în raport cu luptele politice din regat.

Dacă ne exprimăm din când în când, părerea noastră asupra politicii acesteia, o facem numai ca să ne arădăm îngrijorarea asupra dezbinărilor politice din vechiul regat într'un moment când unirea tuturor energiilor în vederea împlinirii revendicărilor noastre este atât de necesară, mai ales după enormele dificultăți pe cari țara le întâmpină în afară.

Dacă relevăm cu surprindere amestecul factorilor străini în luptele politice de la noi; campania de acuzații reciproce asupra temei care dimpotrivă trebuia să adune toate personalitățile românești în acelaș grup de apărare a țării, lepădând tot ceea-ce este personal din activitatea lor pentru a se consacra binelui Patriei, ne înseamnă că vrem să ne amestecăm în luptele politice din regat. Hotărât nu, acum — ci în Constituanta, după cum așa de explicit am spus-o de atâtea ori.

Această atitudine poate nu convine unora astăzi, după cum altora le era neplăcută ieri. Nu vrem însă să fim scama de sentimentalități și ne urmăm calea trasată dela început, neconturbați.

Facem aceste declarații astăzi din nou, deoarece ce cu prilejul vizitei d-lui Maniu la București s'a încercat să se deca în publicitate o nuanță,

Declarațiile d-lui N. Iorga la congresul Democrației naționale

Cum era de așteptat, în fața alegătorilor se prezintă toți șefii de partid. Rândul d-lui profesor N. Iorga, șeful partidului democrației naționale (rezultat din partidele naționalist democrat și țărănesc) — a venit la congresul ținut în sala Dacia din București.

Dăm mai jos după ziarul „Dacia” — declarațiile d-lui N. Iorga care apar ca o notă distinct superioară atacurilor și invectivelor (cari nu au putut lipsi nici în discursul dela Brăila) celor două grupări politice cari se răboiesc neașteptându-mi mijloacele :

„Ne prezintăm așa cum suntem. Dacă țara ne înțelege, bine, dacă nu, o privește. Noi ne prezintăm cu argumente și argumentele cer pentru înțelegerea lor, cap. Mai cer și inimă.

Alteora sunt partide, la noi sunt măști, cari se strâmbă și când nu se strâmbă, mușcă.

Cetățenii au nevoie de forțe patriotice oștite, ele sunt în partidul nostru. Ne prezentăm în alegeri singuri.

Teoria constituțională nu e aceea despre care se vorbește, ci dreptul parlamentului de a-și spune cuvântul asupra guvernului ales de rege. Dacă guvernul actual are anume înclinații, rău că le are fiind că regele e om cinstit.

Nu-mi fac iluzii asupra alegerilor ce se vor face. Cu aparatul administrativ pe care-l avem, alegerile amănate ar fi și mai corupte decât ar putea fi acum imediat.

Sistemul de a opri cetățenii de a veni la întruniri, — dacă se practică — e rău, reprobabil și dăunător. Știm cum vor opera prefeții în actuala alegeri.

D. Iorga se ocupă de doctrina politică a liberalilor, de care se simte total despărțit. Liberalii n'au ce căuta ca partid de actualitate.

Tot așa de despărțit se simte de celelalte partide, bună oră de el d-lui Take Ionescu, care n'are doctrină, ci numai firmă schimbătoare.

N'am de-a face nici cu d. Argetoianu, fiindcă eu pe d-sa îl văd și nu-mi place, fiindcă îl știu conservator îndărătnic. Nu îl văd pe d. general Averescu. Nu îl văd ca oștaș, care a făcut unele isprăvi frumoase și nu e vina sa, dacă n'a făcut și altele.

D. Averescu nu e om politic. Sunt democrat și înțeleg socialismul democrat. Nu înțeleg socia-

care nu a avut-o, politicii ardeleni.

In aceeași privință, găsim în singurul ziar din București care este în nota justă, „Dacia”, următoarele aprecieri, pe cari le reproducem ca o confirmare a lor :

O parte din presa bucureșteană, aceea care dela adăpostul independenței a căutat totdeauna să secească interese variate și trecătoare, — a făcut, cu prilejul unor recente ședințe ale Consiliului dirigenți și mai ales al audienței d-lui I. Maniu la rege, o gălgăie exagerată și evident contrast cu discreția caracteristică a cercurilor pur ardeleni. S'au lansat tot soiul de versiuni și s'a vorbit de amenințări și somațiuni care ar fi pornit din cercurile ardeleni în legătură cu situația politică anormală din vechiul regat.

Pentru orice om de bun simț și pentru oricine era cu puțină înțelegere politică, asemenea știri nu puteau corespunde realității.

Știut fiind punctul de vedere cardinal al politicii ardeleni în momentele acestea antemergătoare Unirii și încheierii definitive a noului Stat român, punct de vedere care se rezumază într'o desăvârșită păstrare a autonomiei și personalității fiecăreia d'ntre bucățile noului Stat care se vor contopi la Constituanta, o asemenea atitudine din partea cercurilor ardeleni față de cerurile politice și anormalul vieții publice din regat ar fi fost ilogică și nepotrivită cu situațiile de fapt ale celor două părți de Stat din jurul lanțului carpatic.

Ardelenii au regretat și regretă neînțelegerile și dezbinările din regat în momente așa de grele pentru România, — dar dela un simplu regret până la un amestec direct și brutal în aceste chestiuni interioare ale regatului, înalte de adunarea Constituantei, este o mare, o foarte mare distanță.

In trecut fie zis, nu numai discreția cercurilor ardeleni a fost dureros atinsă de asemenea știri și versiuni, ci însăși interesele pe care acele ziare și închipuiau ca le servesc, prin arma lor au fost profund și radical desemite după informațiile noastre.

Creдем că suntem înțeleși și vorbim destul de lămurit.

lismul lui Carl Marx, fiindcă e o absurditate și inefică aplicarea doctrinei de la 1840.

Înțeleg însă socializarea dreaptă, care face ca fabrica să fie a lucrătorilor în partea convenită muncii față de capital ca și ogorul al muricitorilor. Dar nu înțeleg prăbușirea societății într'u distrugerea civilizației vechi fără să se poată prin aceasta, construi civilizația nouă.

In chestia naționalităților d. Iorga vrea respectul desăvârșit pentru orice națiune constituită politicește, muncitoare și cinstită. E credința mea în această chestiune și am ținut să fac această mărturisire.”

In jurul atentatului contra lui Haase

Il Secolo spune : Conducătorul socialților independenți Haase a fost rănit de atentatul Vogt. Haase trebuia supus astăzi unei mici operațiuni pe care o face profesorul Rotier.

Freiheit spune că Vogt ar fi făcut atentatul din ură personală iar după altă versiune din motivul că Haase voia să facă unele revelațiuni despre colaborarea germanilor cu rușii în Baltica. „Freiheit” publică o parte din materialul lui Haase care voia să-l comunice în adunarea națională. Ziarul spune că pe la finele lui Septembrie guvernul contra revoluționar din Rusia occidentală pentru a obține dela cerurile financiare germane un împrumut de 300 milioane mărci, ca interpret ora generalul rus Biskupski. La 25 Sept. s'a încheiat în Berlin următorul contract : „Între Banca I. P. Morgan centrală din Berlin și între guvernul Rusiei occidentale reprezentat prin președintele W. Biskupski, dela ministerul de externe P. Biskubski, dela ministerul de finanțe G. von Berg, dela ministerul de război P. Durnovo, dela ministerul de instrucție von Deringin, dela ministerul de agricultură D. Ziakin, dela ministerul culetor și dela ministerul de comerț Römer. E încheiat următorul contract: Banca I. P. Morgan dă guvernului Rusiei occidentale un împrumut de 300 milioane mărci cu interese de cinci, 1/2% pentru 10 ani. După 10 ani împrumutul trebuie plătit în rate de 30 milioane anual cu interesele lor. Ca a asigurare l-se dă băncii I. P. Mor-

gan dreptul de sechestra asupra tuturor mobililor și imobilelor depe teritoriul prezant și viitor al Rusiei occidentale, cu clauzula că guvernul Rusiei occidentale, trebuie să recupereze în timp de 3 ani obiectele sechestrate de casa Morgan.

Banca Morgan recunoaște guvernului Rusiei occidentale dreptul de a transforma împrumutul după restabilirea ordinii normale în Rusia în împrumut de stat cu cursul de 93 la interesele de 5% răscumparabil cu 100.

Alți 3 paragrafi definesc detaliile financiare; paragraful al șaptelea dă casei Morgan dreptul de a înființa centrale în Moscova și Petrograd și filiale în toată țara.

Toate jurnalele germane se ocupă cu comunicatul acesta. Berliner Zeitung am Mittag spune că casa Morgan s'a servit de un interpret cu numele Moschell un socialist independent om de încredere al deputatului Cohn.

In tabăra socialistilor italieni

Ultimul congres al partidului socialist italian ne-a oferit triumful complet al frațiunii maximaliste. Dovadă este și majoritatea zdrobitoare de zi a lui Serrati, care începe astfel : „Congresul, recunoscând că programul congresului dela Genova e de acum înainte în trecut de către evenimentele și de către situația internațională creiată prin criza mondială urmată după război proclamă că revoluția rusească, cel mai fericit eveniment al istoriei proletariatului, a creat necesitatea în toate țările de civilizație capitalistă, să înlățească expansiunea acestei revoluții”. Mai departe ordinea de zi spune cu aceiaș îndrăzneală : „Congresul e convins că proletariatul va trebui să recurgă la întrebuintarea violenței pentru a se apăra împotriva violenței burgheze pentru a cuceri puterea și pentru a consolida eucerțiile revoluționare”

Cronica politică locală

Scrisoare deschisă către alegătorii din Brașov

lubiți alegători!

O seamă din D-voastră m'au recercat în diferite rânduri să-mi pun în Brașov candidatura pentru Constituanta. Unii dintre D-Voastră, cari cunosc mai de-apropo grija ce-am purtat-o față de poporul nostru atât înainte de război, cât și în decursul războiului și după întorcerea acasă, au adunat chiar subscrieri pentru a-mi pregăti alegerea.

Insă următoarele motive de ordin superior nu mi-au îngăduit să pumesc propunerea, ori-e de mult măș fi simțit onorat prin încrederea D-Voastră :

Fiind cel mai mare interes ca noi Ardelenii să pășim în mod cât mai solid în lupta mare politică, ce se începe prin alegerile pentru Constituanta României mari, m'am supus fără nici-o rezervă dispozițiilor fixate de conducerea Partidului Național, care în interesul regenerării întregii Români trebuie să lase din alegeri cât mai tare și mai omogen. De cât să calc disciplina, de care avem acum mai mare trebuință decât ori-când, mai bine am primit un cerc în alt județ.

Foarte mult m'a mâhnit faptul detestabil, că vre-o căși-va prieteni personali ai lui Vlăiku Arșeu au stricat această solidaritate, candidând în acest oraș cu tradiții culturale și politice atât de frumoase pe acel duh corupt și coruptor, care cu banii luați dela Tissza a lucrat decenii întregi, pentru a otrăvi viața noastră politică, și care

și după intrarea definitivă a armatei române în Ardeal, uneltea la Budapesta împotriva marilor și dreptelor aspirații ale românismului.

Își închipue acești oameni, cari au un nivel politic atât de scăzut, încât l-au candidat pe Vlaicu, că acesta, chiar dacă ar fi ales, ceea-ce este o imposibilitate morală, ar putea să scape de mâna Românilor constienți și sălăture în întâiul parlament al României intragite? În acel parlament, care e chemat să consolideze roadele eroismului românesc, împotriva căruia Vlăiku Arșeu a luptat cu atâta perversitate alături de Mangra, Șghescu, Burdea, Ionescu și Alexies?

Lubiți Alegători!

Vă rog să Vă dați cu toții voturile pentru însușitul și desinteresat luptător Dr. Vasile Saftu, în care toți conducătorii noștri au cea mai mare încredere și care va putea reprezenta cu toată țaria marile interese ale neamului nostru și ale frumosului nostru oraș. Din parte-mi vă făgăduesc că dacă voi fi învrednicit de un mandat pentru Constituanta, imi voi da întotdeauna silința să lucrez mult pentru poporul nostru din Brașov și jur, care a suferit atât de mult în război și care sper să poată ajunge în scurt timp la o stare mai bună.

Brașov, 28 Oct. 1919.

Dr. Hurel Dobrescu, candidat de deputat în cercul Miercurea

INFORMAȚIUNI

Știri locale

Avis. Toți acela cari au înălțat cererile pentru trenul de repariere Brașov, să se prezinte mâne Joi 30 Octomvrie a. m. la biroul de repariere. R. Sabadeanu m. p. șeful bir.

Constătarea Românilor din Brașov, convocată pe eri seară la gimnaziul român din Brașov, nu s'a putut ținea fiind d-l Dr. Mihai Popovici ocupat în cercul Săcelelor. Ea va avea loc însă astăzi seară la ora 6 1/2. Aviz celor interesați.

„Cel mai mare criminal”. Corespondentul ziarului nostru a înălțat în Făgăraș pe d-l Nicolae Șerban. Vorbind de situație, d-l Șerban i-a declarat :

— Am fost foarte bun prieten cu Vlaicu, întim de tot, dar mă văd silit să declar că Vlaicu este cel mai mare criminal la noi Români.

Dacă d-l Șerban spune lucrul ăsta, apoi se poate imagina cât de vinovat este Vlaicu de trădare de neam.

Aviz partizanilor Omului negru!

Pentru Orfelinatul Uniunii Fem Române a dăruit D-na Sini Beca, soră de caritate în spitalul garnizoanei Brașov suma de 50 cor. Se exprimă și pe calea aceasta cea mai caldă mulțămintă Maria Băulescu, prezidentă.

Daruri. Doamna Elena N. Dima dăruiește bucătărie populare orășenești, întru amintirea neuitatului său soț Nicolae Dima, de ziua înmormântării 40 coroane. Doamna Deér Felix dăruiește venitul curat al unei petreceri cu dans pentru văduvele și orfanii celor căzuți în război 520 cor. Pentru amândouă darurile își exprimă adăncă mulțămintă Consiliul orășnesc.

Temp frumos. Câte-va zile vremea s'a îndreptat la Brașov. Am avut chiar două zile de vară și plimbările pe Dealul Spirei, pe Tâmpa și la Stejeriș n'au încetat.

Pe Postovar, Bucegi și Piatra Craiului zăpadă — mai ales pe Bucegi foarte multă.

Toamna aceasta e bogată în verdeață. Deși a fost ninsoră la Brașov, dealurile sunt verzi și pomii nu și-au scuturat frunza. Nu ne facem însă iluzii de vremea aceasta frumoasă. Ca mâine vine iarna nesfârșită l.

Un nou ziar. Duminecă 19 Oct. a apărut la Brăila ziarul Democrația sub direcția d-lui Victor Eminescu.

S'a găsit de d-l prefect al poliției Johann Reinisch în Str. Porții în 12 Oct. o brătară cu cîas de aur cu două cerele de piele.

D-l Teodor Spuderea, comerciant a dăruit pentru biblioteca liceului românesc din Brașov 100 volume de cărți, bine compactate, reprezentând cu deosebire literatura clasică franceză.

Acum, când cea mai mare parte a bibliotecii liceului lipsește, dăstruș fiind de soldații germani adăpostii în liceu și când lea dat elevilor noștri să se încălzească sufletește de limba și literatura franceză, — darul d-lui T. Spuderea ne e foarte bine venit. Ii exprim călduroasă mulțămintă Dr. I. Blaga director.

Prezentările la școlile militare. Se aduce la cunoștința tuturor tinerilor cari au depus examen în luna Septembrie a. c. la școala de infanterie, geniu și administrație, și au fost declarați admitibili, că trebuie să se prezinte la aceste școli în 1 Noemvrie 1919, aducând cu ei cărțile ce nu le-au depus și taxa școlară.

Tot la 1 Noemvrie, se vor prezenta la școlile militare de infanterie, toți tinerii cu termen redus din contingentul 1920 (recruții din infanterie, geniu și administrație) precum și cei înfățișați și voluntari cari doresc să-și facă ștegul și suat în condițiile art. 52 din Legea Recrutării.

Din streinătate.

Cum lucrează englezii. — Lordul Milner a spus în camera lordilor că situația Angliei este destul de bună.

Industria a reînceput lucrul și restabilirea va continua cu repuziunea uimitoare întrebuintării auto-camionelor pentru descoagționarea decolorilor a început la Londra, Bristol, Ferpool, Hull și Manchester.

Boșevicii din New York. — În semn de protestare, boșevicii americani, au organizat la New York turburări cari au decănerat în sângeroase lupte de stradă. Protestarea s'a făcut împotriva amestecului Statelor Unite în Rusia, unde Antanta sugumă boșevicii.

Balfour a fost numit președinte al consiliului de miniștri englez și lord Kurzon secretar la externe la locul lui Balfour.

Conferința industrială din Antanta City a luat hotărârea de-a forma o organizare permanentă care să fie Liga comercială a națiunilor. Scopul ei va fi încurajarea comerțului internațional, înlesnirea relațiilor comerciale între națiuni asigurarea armoniei în toate chestiunile privitoare la comerț și industrie internaționale. Nici o națiune nu va fi admisă, dacă nu este și în Liga Națiunilor.

Dispensarea boșevicilor la Rusi. Ag. Dacia anunță că Duđerescu a lansat un manifest apăsător către populația din Moscova în care prezintă pe social-revoluționarii ca instrumente în mâna marilor dușmani vor să recucerească puterea.

Fare anul la țării și proletari să pună ultima energie ca să repare pierderile de pe fronturile de luptă, fiindcă altfel Rusia sovietică e pierdută.

Teșevici, condamnat la moarte pentru legături cu dușmanul în vremea războiului a fost împușcat la Paris.

Guvernul Friederich se va reține pentru a face loc unui guvern Lowassy — Wazsonyi — Deszoeffi — Simionesi.

Adunare populară în Brașov

Vineri 31 Octombrie

Peste două zile se va ținea în Brașov o mare adunare populară. Reprezentanții conducerii noastre de partid vor ținea vorbiri, lămurind toate chestiunile importante ale zile. Se va face expozeul situației noastre interne și externe și se va arată necesitatea solidarității tuturor cetățenilor români în partidul național român.

Probabil se vor ținea două adunări populare, una la Casa Sfatului, iar alta în Prund.

Invităm pe toți cetățenii români să ia parte la adunările acestea, pentruca să înțeleagă datorile ce le avem eu toții de a lucra pentru binele tuturor și al statului român.

Ultima oră.

Telegrame din București.

Din Bulgaria

Un comunicat al biroului de presă jugo-slav arată că delegațiunea jugo-slavă nu este autorizată încă a semna tratatul dela Sain Germain. Guvernul se va pronunța definitiv, când va avea raportul supleme tar al delegațiunii.

Chestia română la Paris

Lyon. — Ziarul „Petit Parisien” intervievând pe secretarul general al delegațiunii române i s'a spus, că generalul Coandă este așteptat la începutul acestei săptămâni la Paris. Secretarul general crede că va urma un aranjament grabnic. Se desminte trimiterea de către ententă a unui ultimatum României.

Raporturile anglo-italiene

Roma. — Noul ambasador englez Buchanan intervievat de „Giornale de-Italia” a declarat că Anglia voeste continuarea legăturilor amicale cu Italia și dorește înlăturarea oricăru echivoc, augmentarea raporturilor comerciale și înlesnirea schimbului de produse.

Bulgaria — agent de turburări

Paris. „Journal des Debats” scrie privitor la răspunsul Bulgariei că guvernul bulgar manifestă înconștiență când are pretenșiunea de a recuceri teritori, cari nu-i aparțineau în 1914. Ziarul zugăvește Bulgaria ca un agent de turburări în Balcani.

Telegram. Agenției Dacia

O victorie poloneză

Varșovia. — Trupele polone au rupt aripa dreaptă a boșevicilor și au ocupat localitatea Snolen sk. Generalul Denkin învintează deosemena repede sora Moscova. Situația războiului, pe toate fronturile este extrem de disperată. Boșevicii nu mai au muniție și alimente. La Moscova s'au făcut pregătiri de castigare.

Banchet lui Clerk la Budapesta

Budapesta. — Generalul englez Gorton a dat un banchet în onoarea lui Clerk, la care au luat parte și Friederich și Wekerle, Andrassy și Zichy Janos.

Viena. — Consilierul maghar Valko Janos a sosit aici și a început tratative cu secretarul de stat al finanțelor în chestiunea banilor.

Pentru Fiume

Londra. — Senatorul Lodge a declarat președintelui dela Tribune Chiggo: eu și colegii mei suntem pentru soluția Fiume conform propunerii lui Tittoni Fiume trebuie să aparțină Italiei, să abă legatură cu Triestul și Istria. Jugo-slavii vor primi un port pe coasta d'amară.

Alimentarea Austriei în mânăzite

Viena. — Cancellarul Renner a comunicat consiliului de miniștri ca a tratat cu Benoit relativ la aprovizionarea Austriei de către Aliați înclind și numărul și articolele alimentare ce se vor da Austriei. Renner a rugat apoi pe fiecare ministru să studieze bine aceste proiecte spre a putea da până la 3 Noembrie răspuns definitiv înăscărinatului aliaților, d-lui Benoit.

Wilson s'a însănătoșit

Londra. — Starea lui Wilson e foarte bună. Wilson a părăsit eri pentru prima dată casa, făcând o plimbare cu automobilul. Din toate orașele sosesc telegrame de felicitare. Wilson asistă la proximele ședințe ale senatului. Eri a primit pe Lansing care a cetit ultimele telegrame din Paris sosite la Washington.

Aprovizionarea Rusiei. Ziarele germane anunță că Antanta ar fi adresat guvernului german o notă prin care îl invită să se abțină de-a aproviziona Rusia sovietelor

Credite americane pentru Europa. Se anunță din New-York ziarului Daily Mail că s'a format acolo o societate cu un capital de 100 milioane de dolari destinați pentru deschiderea de credite statelor europene. Companiile americane interesate speră să trageze afaceri în Europa oferind credite lungi.

În chestia Fiumei. Ziarele italiene înărgăstresc speranța unei gobite soluțiuni a chestiunii Fiume. Di. Tittoni raportează după cât se știone, adeziunea de principiu a guvernului din Roma la noua firmă acceptată de către aliați.

Comandat de Ioan Brotea.

Societatea „George Barițiu.”

PROSPECT

Subscrișii fondatori luăm inițiativa pentru întemeierea unei societăți pe acții cu denumirea de George Barițiu cu un capital de 1.000.000 lei, împărțit în acții nominative de câte 100 lei acția.

Sediul Societății este în Brașov cu sucursale în orașele principale din Ardeal.

Durata societății este nelimitată.

Scopul Societății este:

a) Editarea de ziare, b) Inițierea unei case de editură, librărie, colportaj și agenție de publicitate.

c) Inițierea de institute de arte grafice, zincografie, legătorie, cartonaje, papetărie și orice întreprindere în legătură.

Societatea va fi condusă de un consiliu de administrație de cel puțin 10 și cel mult 15 membri. Fondatorii își rezervă dreptul să numească pentru primul period de patru ani Consiliul de administrație. De asemenea își rezervă dreptul selecționării subscrierilor, ce se ofer. Censorii vor fi aleși de adunarea de constituire.

În adunările generale proprietarii alor 1-5 acții au dreptul la un vot, dela 5 acții în sus după fiecare 10 acții următoare mai primește un vot. Nimeni nu poate avea însă mai mult de 10 (zece) voturi. Băncile și societățile anonime vor fi reprezentate la adunarea generală printr'un singur plenipotențiat.

Acțiile se pot subscrie în Brașov: la administrația ziarului Gazeta Transilvaniei și la filiala Albina; în Zărnești la Banca Creditul; în Cohalm la Banca Economia în Sighișoara la Banca Târnavéana; la Mediaș la Banca filiala Albina; în Făgăraș la Banca Furnica; în Șercaia la Banca Șercăiana; în Sibiu la Banca Centrală pentru industrie și comerț, la Albina și la Lumina; în Cluj la Banca Economul și Vatra; în Arad la Banca Victoaria; în Blaj la Banca Patria; în Orăștie la Banca Ardeleana; în Dej la Banca Someșana; în Târgul Mureșului la Banca filiala Albina; în Lugoj la Banca filiala Albina; în Oradea-mare la Banca Bihoreana.

Autorizație specială de a primi subscrieri de acții are preotul Aurel Nistor din Arpăcat.

Terminal până când se primesc subscrierile de acții este de 15 Nov. 1919.

La subscriere se plătește 30% din capitalul subscris și câte 10 lei cheltuieli de fondare. Restul de 70% se va achita în două rate și anume la 1 Ianuarie 1920 și la 1 Aprilie 1920.

Fondatorii garantează solidar pentru sumele vărsate până la adunarea de constituire, care se va ținea cel mai târziu până la 30 Nov. 1919 și care va fixa capitalul social, ținând seamă de subscrierile ce se vor face.

Brașov, la 22 Septembrie 1919.

Fondatorii:

- Iuliu Maniu, Alexandru Vaida, Mihail Popovici, Dr. Vasile Saftu, protopop, Dr. George Baiulescu, prefect, Dr. Neculae Vecerdea, prefect, Petru Popovici, prefect de poliție, Dr. Iosif Blaga, director, Ioan Prica, director al Școlii com., Aurel Ciortea, profesor, Ioan C. Panțu, profesor, Axente Banciu, profesor, Pompiliu Dan, reuizor, „Creditul Technic”, Tiberiu Eremie, inginer, Ioan Prișcu, preot

- Aurel Nistor, preot și administratorul Gazetei Transilvaniei, Dr. Pompiliu Nistru, medic, Dr. Aurel Dobrescu, medic, Dr. Al. Tălășescu medic, Dr. Alexe Sulică, medic, Maior N. Teodoru, Dr. Vasile Glățar, avocat, Constantin Sfetea, editor-librar, Emil Socaciu, consilier municipal, Ioan Clopoșel, redactor șef, Virginiu Șt. Iosif, redactor șef, Vicior Brianiște, secretar de redacție, Ilie Cristea, prof. și redactor, Ioan Brotea, redactor, Mihail Samarineanu, redactor la Gazeta Transilvaniei

Nr. 817-1919.

Esarândarea dreptului de vânat.

Comuna Cristian esarândează Sâmbătă în 22 Noemvrie a. c. la 3 ore p. m. în cancelaria comunală dreptul de vânat pe 10 (zece) ani și anume din luna Ianuarie 1920 până la 31 Ianuarie 1930 pe calea licitațiunii publice verbale.

Prețul de esclamare pe an 1100 coroane.

Vadiu 110 coroane.

Condițiile de licitare se pot vedea la orele oficioase în cancelaria comunală.

Cristian, în 18 Sept. 1919.

1-3 Primăria comunală.

De vândut din mână liberă 1 casă constatătoare din 11 odăi, pentru negoț și en-gros, a avut licențe de beuturi, tutun etc. în centrul unei comune mari la fosta graniță. Adresa la Administrație. 1-2

De vânzare garnitură de sufragerie, dormitor și salon folosită dar în stare bună, în str. Neagră Nr. 45 în curte. 1-1

Se caută spre cumpărare 2 perini cu îmbrăcăminte și 2 plapome cu învălitoare. Cei ce doresc să vândă, să se adreseze Direcțiunii Internatului de băieți, str. Prundului 39. 1-2

De arindat o casă potrivită pentru prăvălie și cârciumă cu 12 jugăre de arătură — județul Făgăraș. Adresa la Administrație. 1-2

De vânzare din cauza mutării un atelier de lăcătușerie cu toate instrumentele necesare, și pentru acest scop un atelier corăspunzător de închiriat. Adresa la Administrație. 1-2

Restaurantul și Cafeneaua REDOUTE de primul rang

Recunoscută în mâncări și beuturi bune și eftine, serviciu prompt. Se dă în abonamente de mâncări.

Fotografii pentru Legitimațiuni de călătorie vor fi efectuate în cel mai scurt timp, conform prescripțiunilor legale prin Atelierul Fotografic Lang Str. Porții Nr. 52, 41-50

Cumpărare ocazională

O întocmire originală pentru extragerea gazului, de 24 HP, se pune în vânzare din cauza măririi instalațiunilor. Se poate vedea funcționând până în 15 Nov. 1919 la Schneider & Gabert, proprietar în Beazeag, p. u. Orăștie. 2-3

Regele dentifricilor este „GLYCODONT” Monopolul vânzării pentru România-Mare, Galiția și Ungaria Petru Avakian, București, str. Regală 18, et. II.

Vizitați RESTAURANTUL „LA TRAIAN” (Pe Promenadă). Unde se prepară cele mai delicioase mâncări și se servește cele mai excelente băuturi. Abonamente cu preț convenabil. 3-3

Au sosit noi transporturi de Curele de piele balata toate dimensiunile precum și orice MATERIALE TECHNICE pentru toate întreprinderile industriale, ateliere mecanice și mori. Jacques Paucker, Birou tehnic BUCUREȘTI Str. Smârdan 27

Noul Birou pentru Vânzări cumpărări și închirieri de case, mașini, păduri, fabrici, ateliere, prăvălii, locuri, virane, holde etc. etc. și AGENȚIE DE PUBLICITATE care primește Anunțuri și Reclame comerciale, industriale, și financiare, Dări de seamă, Bilanțuri, Notificări și Prospekte, Anunțuri de logodnă și căsătorii, Extracte de d. vor, Anunțuri de d. șes, Informațiuni comerciale etc. pentru publicarea în zărele cele mai răspândite din întreaga țară. Se primesc și abonamente, prețuri originale. George Ioan Gologan, Brașov, Str. Spitalului 54. 3-8

Se caută case serioase pentru a prelua reprezentarea produselor caselor „GLYCODONT” pentru Basarabia, Bucovina și Galiția, Transilvania și Ungaria. A se adresa la Petru Avakian, București, Str. Regală 18, etaj II. 4-4

Cel mai vechiu ziar românesc „Gazeta Transilvaniei”

după 80 de ani de existență, apare reorganizat cu ultimele știri și telegrame. Organ național, neobosit în luptă pentru apărarea drepturilor românești,

„GAZETA TRANSILVANEI”

se face astăzi ecoul opiniei publice românești, pentru ca fiecare să-și împlinească datoria, ajutând astfel la formarea caracterelor și privighind cu sever control la actele publice.

Ziarul nostru a fost și va fi totdeauna interpretul cald al intereselor țărânilor, școlii, bisericii și muncitorimei naționale.

„Gazeta Transilvaniei”

în Ardeal, sprijinind pe toți cei cari vor să muncească cinstit în această direcțiune.

înțelege, odată infăptuită Unirea tuturor Românilor, să continue lupta pentru oucerea drepturilor noastre economice

Facem apel dar la toți românii să sprijine la rândul lor „Gazeta Transilvaniei” care va face toate sacrificiile pentru ca să rivalizeze, în condițiuni ziaristice și tehnice, cu celelalte mari zăre.

Table with subscription rates: Redacția și Administrația Str. Prundului nr. 1, Telefon 226; ABONAMENTUL pentru Românii de pretutindeni: Pe un an - - - - - Lei 30, Pe un jumătate an - - - - - „, Pe un sept an - - - - - „; Inserțiuni și reclame, la administrația ziarului, după tarif.